

त्याने काय होणार ते सांगताहेत

अपर्याप्तं तदस्माकं बलं भीष्माभिरक्षितम् ।

पर्याप्तं त्विदमेतेषां बलं भीमाभिरक्षितम् ॥ १० ॥

अशा प्रकारे भीष्मांद्वारा रक्षित आमचे सैन्य अपर्याप्त अर्थात असमर्थ तर भीमाद्वारा रक्षित यांचे सैन्य पर्याप्त अर्थात समर्थ आहे. ॥१०॥
अपर्याप्तमिति । तत् तथाभूतैर्वैर्युक्तमपि भीष्मेणाभिरक्षितमप्यस्माकं बलं सैन्यमपर्याप्तं तैः सह योद्धुमामर्थं भाति । इदं तु एतेषां पाण्डवानां
बलं भीमेनाभिरक्षितं सत् पर्याप्तं समर्थं भाति । भीष्मस्योभयपक्षपातित्वाद् अस्मद्वलं पाण्डवसैन्यं प्रत्यसमर्थम् । भीमस्यैकपक्षपातित्वाद्
एतद्वलम् अस्मद्वलं प्रति समर्थं भाति ॥१०॥

तत् अर्थात अशा पराक्रमी वीरांनी भरपूर आणि भीष्मांद्वारा सर्वतोपरि रक्षित असले तर देखिल आमचे सैन्य अपर्याप्त अर्थात असमर्थ
आहे. अर्थात त्या पाण्डव सैन्यासी युद्ध करण्यामध्ये असमर्थ असे प्रतित होते आहे. परंतु पाण्डवांचे सैन्यबल भीमाद्वारा पूर्णपणे रक्षित
असल्याकारणाने पर्याप्त अर्थात समर्थ भासते आहे. भीष्म हे पाण्डव आणि कौरव दोघांविषयी समान पक्षपाती असल्याकारणाने आमची
सेना पाण्डव सेनेसमक्ष असमर्थ असून देखिल भीम एकमात्र स्वतःच्याच दलाविषयी पक्षपाती असल्याकारणाने त्यांची सेना आमच्या
सेनेचा सामना करण्याकरिता समर्थ भासते आहे. ॥१०॥

तस्माद् भवद्भिरेवं वर्तितव्यमित्याह -

तेव्हा तुम्हासर्वांनी मी आता सांगतो आहे त्या प्रमाणे वर्तन/युद्ध करावयास हवे.

अयनेषु च सर्वेषु यथाभागमवस्थिताः ।

भीष्ममेवाभिरक्षन्तु भवन्तः सर्व एव हि ॥ ११ ॥

तुम्हास सर्वांना नेमून दिलेल्या सैन्याच्या विभिन्न प्रवेशद्वारांमधिल आपापल्या निर्देशित स्थानावरुणच तुम्ही सर्वांनी संघटितपणे सर्व बाजूंनी
प्रामुख्याने भीष्मांचे रक्षण करावे. ॥ ११ ॥

अयनेष्विति । अयनेषुव्यूहप्रवेशमार्गेषु यथा भागं विभक्तां स्वांस्वां रणभूमिमपरित्यज्यावस्थिताः सन्तः सर्वे भीष्ममेवाभितो रक्षन्तु

यथान्यैर्युध्यमानः पृष्ठतः कैचिन्न हन्येत तथा रक्षन्तु । भीष्मबलेनैवास्माकं जीवितमिती भावः ॥११॥

अयनेषु अर्थात् व्यूहप्रवेशमार्गावर, अशा सर्व प्रवेशमार्गावर आपापली नियत रणभूमिका न त्यागता, आपण सर्व लोकांनी सर्व बाजूंनी
एकमात्र भीष्मांचेच अशा प्रकारे रक्षण करावे की, इतरांसी युद्ध करतांना पाठीमागून कोणा अन्य योद्ध्याद्वारा ते मारले जावू नयेत, कारण

भीष्मांच्या बलानेच आपले जीवन सुरक्षित आहे, असा भाव. ॥ ११ ॥

तदेवं बहुमानयुक्तं राज्ञो दुर्योधनस्य वाक्यं श्रुत्वा भीष्मः किं कृतवांस्तदाह -

अशा प्रकारे राजा दुर्योधनाचे ते बहुसन्मानयुक्त बोलणे ऐकून भीष्मांनी काय केले ? ते सांगताहेत.

तस्य सञ्जनयन्हर्षं कुरुवृद्धः पितामहः ।

सिंहनादं विनद्योच्चैः शङ्खं दध्मौ प्रतापवान् ॥ १२ ॥

दुर्योधनाला आनंदित करत वृद्ध पितामह प्रतापशाली कौरव भीष्मांनी मोठी सिंहगर्जना करून आपला शंख फुंकला. ॥ १२ ॥

तस्येति । तस्य राज्ञो हर्षं संजनयन् कुर्वन् पितामहो भीष्म उच्चैर्महान्तं सिंहनादं कृत्वा शङ्खं दध्मौ वादितवान् ॥१२॥